

Antropologija SZ i NZ

ISVU: 201283, IZ2019

ECTS 3

Antropologija Staroga i Novoga zavjeta

Izborni predmet iz Kršćanske antropologije

---

ponedjeljkom od 12:15,

FFRZ – dvorana P23

amdg.ffrz.hr → nastava → FFRZ

“Video-udžbenik”

N. Bilić, *Biblijska antropologija* (EPUB)

Metoda

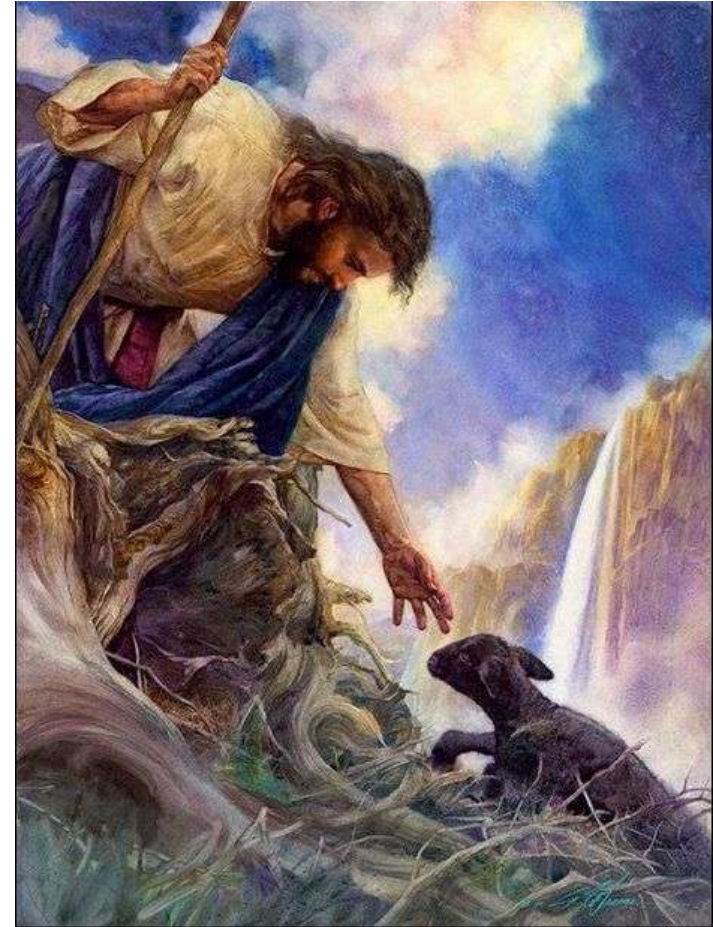
- Hermeneutika biblijskih tekstova
  - Paziti na kontekst
  - Čovjek u 'kolektivu'
- Istraživanje literature, npr.
  - B. Lujčić, *Isusova otvorena antropologija*
  - Hans Walter Wolf, *Anthropologie des Alten Testaments*
    - knjige i članci
- Rasprava

- Osobni studij i izlaganje
- Najviše likovi
  - osobna povijest
- Što je *antropologija*?
  - Osobitosti biblijske...

Osnove biblijske antropologije

- Cjelovito poimanje čovjeka
- **נֶפֶשׁ** *néfeš*, **ψυχή** (Post 2,7)
– duša, život
(ždrijelo, čežnja)
- **Žeđa duša moja** (Ps 63,2)
- **Traže da mi život oduzmu**
(1 Kr 19,10.14)
- **Dobar pastir život svoj
polaže za ovce** (Iv 10,11)

Cjelovito poimanje čovjeka

Tizian, Sv. Sebastian

- **בֶּשָׂר** *bašar*, **σάρξ** [sarks]
(Post 2,23.24)
  - meso, (smrtno) tijelo
  - Mojsijeva ruka opet kao *tijelo* (Izl 4,7)
  - ruke moje i noge! ... duh nema *tijela* (Lk 24,39)
    - **SAVEZ** između mene i *svakoga tijela* (Post 9,17)
    - Riječ je *tijelom* postala (Iv 1,14)

Adam = Čovjek

- *Od čega* (Post 2,7)?
- prah + dah
- אדם *'ādām* (Post 2,7 אדמה *'adāmâ*)
- zemljan, zemaljski
- = עפר מן האדמה *'āfār mîn ha'adāmâ*
- “prah *od* zemlje”
  - koji prima
- נשמת חיים *nišmat hajjîm*
- “dah života” od Boga

Ujedinjeni elementi

- 1. לב *leb* – καρδία
- srce: spoznaja, izvor riječi (=glava)
  - Zakon upisan u srce (Jr 31,33)
  - Novo srce (Ez 18,31; 36,26)
- 2. כליה *kiljâ* – νεφρός
- bubreg – osjećaj, volja, odluka (= srce)
  - “Ti si moje stvorio bubrege” (Ps 139,13)
- 3. יד *jad* – ruka = vlast, sila
- 4. cjelovit angažman: Ljubi Boga (Pnz 6,5)
  - Srcem – dušom – snagom
  - + διάνοια (um Mt 22,37 (bez “snaga”; Mk 12,30; Lk 10,27)
  - istražuje ♥ i bubrege: Ps 7,10; 26,2; Jr 11,20; 17,10; Otk 2,23

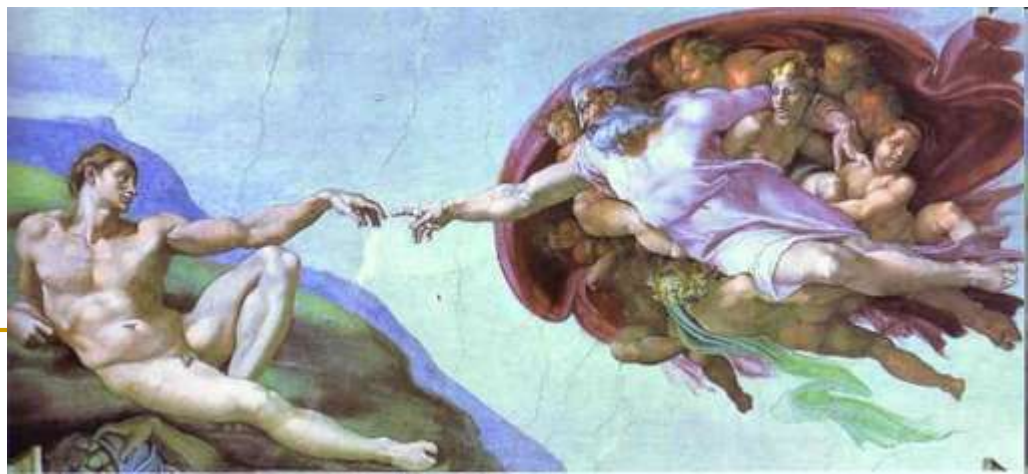

Božji povjerenik

- Isus je dobro znao (Iv 2,25)
- **Odakle:** stvorenje (Post 1s),
- ברא (3x v27; 3x 5,1s; 6,7)
- Kao za svemir (1,1.21; 2,3s)
  - u Post ברא ukupno 11x
- **Kada?** usp. 1,24
- 6. dan (bića na kopnu)
  - Unutar kozmosa
  - “djelo dovršeno” (2,2);
  - “veoma dobro” (1,31)
- “načinimo!” (1,26)
- automotivacija

□ **Zašto?**

- הרה *radâ* – gospodariti (Post 1,26.28) ⇔ משל *mašal* (16s)
- = עבד *'abad* (Post 2,5.15) obrađivati, opsluživati;
- שמר *šāmar* (2,15) čuvati, obdržavati
- napunite zemlju (1,28) ⇔
- napunite vode morske (22)

Slika Božja - *jedina*

- צלם אלהים (Post 1,27; 9,6)
  - ⇔ “Ne pravi sebi lika!” (Izl 20,4)
  - “Bogu Božje” (Mk 12,17)
  - Bliskost u Post 5,3?
- Dijete roditelju
- Zajedništvo: načini*mo*! 1,26
  - → stvori *ih* v27
  - Nije dobro da je sam (2,18)
- קרא *qārá*’ prozvati:
  - 2,19; 3,20 (usp. 1,5.8.10)
  - sve životinje; Eva
  - dan, noć (1,5); nebo (8); zemlja, more (10)
- Čovjek u Post 1,28; 5,2; 9,1
- Blagoslovljen
- “Ti ćeš biti blagoslov” (12,2)
  - Abraham
- Melkisedek blagoslivlja (14,19)

Plodnost

- Prva zapovijed u Post 1,28: = blagoslov
- Budite plodni i rastite!
- פרי (*p^eri*) plod; רב (*rab*) puno, veliko
  - U Post 9,1; 35,11:
- Noa – množina (9,1)
- Jakov – u jednini (35,11)
  - Metoda u Iv 15,5?
- *Tko ostaje u meni, taj donosi mnogo roda (Iv 15,5)*
  - Slika iz prirode:
- Loza na trsu (15,5)
  - Otac: čisti lozu (15,2) – čovjek objekt djelovanja Očeva

Obilat rod

- ❑ Krist o svrsi izabranja u Iv 15,16:
- Izabrao sam vas – da plod donosite... (15,16)
- Plod koji ostaje
  - ❑ Obilat rod u 12,24?
- Pšenično zrno
  - ❑ Rast: Ef 4,13
- Savršen čovjek (Ef 4,13):
- uzrast punine Kristove (Ef 4,13)
  - ❑ Slika Božja u Iv 15,4s:
- Ja u vama (4)/ ja u njemu (5)

Adam – lik

- progovara (Post 2,23)
- u susretu s drugom osobom
  - אִישׁ \ אִשָּׁה: on / ona (2,23)
  - Zajedno u 3,6.7.8?
- jedu (6), spoznaju izloženost (7), skrivaju se (8)
  - čovjek progovara Bogu (3,10)
- “Pobojah se” (3,10) – poslije grijeha
- Nije slušao Božji glas (3,17)
- → *narušen odnos prema Bogu*
  - zemlja prokleta zbog čovjeka (17)
- → *narušen međusobni odnos (3,12):*
- Okrivljuje ženu; ne razgovaraju

Nov početak

- *Djelovanje čovjeka u Post 3,20:*
- **daje ime (!) (Post 3,20)**
- *Božji postupak u 3,21:*
- **Daje zaštitu čovjeku: odijelo (21)**
- **Plodovi: Još sinova i kćeri (5,4)**
- **Umire u starosti (5,5)**
- *Novozavjetna perspektiva:*
- **Tko vidi mene, vidi Oca (Iv 14,9)**
- *← Lijek za poremećen odnos prema Bogu (Post 3,10.17)*
- **Ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio (Iv 15,12)**
- *← Lijek za poremećen odnos prema čovjeku (Post 3,12)*

